Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/779

8.3.2024

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2024/779

z dne 26. februarja 2024

o varni in odporni podvodni kabelski infrastrukturi

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Naša gospodarstva in družbe se vse bolj zanašajo na delovanje interneta in mednarodne povezljivosti, da bi dosegli konkurenčno digitalizacijo Unije in njenega gospodarstva. V tej zvezi je podvodna kabelska infrastruktura pomemben element v širšem internetnem ekosistemu pri doseganju evropske digitalne suverenosti, saj velika večina mednarodnega podatkovnega prometa poteka po podvodnih kablih. Veliko otokov v Uniji, vključno s tremi otoškimi državami članicami, kot tudi najbolj oddaljene regije ter čezmorske države in ozemlja EU so, kar zadeva komunikacije znotraj Unije, skoraj v celoti odvisni od takih podvodnih kablov. V sedanjih razmerah povečanega tveganja in antagonističnih groženj za varnost, ki jih povzroča človek, so glede na medsebojno povezano in transnacionalno naravo te infrastrukture vlade v vseh regijah po svetu še posebej pozorne na svojo možno odvisnost od kritičnih kablov, saj imajo v primeru usklajenih napadov sistemske in obsežne motnje v komunikacijah po podvodnih kablih lahko še posebej hude posledice.

(2) Države članice so potrdile potrebo po ukrepanju na ravni Unije. V pozivu iz Neversa z dne 9. marca 2022 ([1]) je bila priznana strateška pomembnost kritične infrastrukture, kot so telekomunikacijska omrežja in digitalne storitve, za številne kritične funkcije v naših družbah, pa tudi dejstvo, da so glavni cilj kibernetskih napadov.

(3) Na podlagi poziva iz Neversa je Skupina za NIS ob podpori Komisije in Agencije EU za kibernetsko varnost (ENISA) ter v posvetovanju z Organom evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) opravila oceno tveganj za komunikacijsko infrastrukturo in omrežja, vključno s podvodnimi kabli, na visoki ravni. V oceni tveganj je bilo ugotovljeno, da so glavne grožnje fizični napadi/sabotaže na podvodnih kablih in izpadi električne energije z vplivom na podvodne kable, ki so odvisni od ponavljalnikov. Na podlagi teh groženj in več ugotovljenih ranljivosti so države članice pripravile niz scenarijev tveganj, ki so strateškega pomena z vidika EU. Med njimi sta predvsem tveganje, da na dobavitelja, ponudnika upravljanih varnostnih storitev ali podvodne kable vpliva tretja država, ter tveganje usklajenega fizičnega napada/sabotaže na digitalni infrastrukturi, vključno s podvodnimi kabli.

(4) V Priporočilu Sveta o usklajenem vseevropskem pristopu za krepitev odpornosti kritične infrastrukture iz decembra 2022 ([2]) (priporočilo o odpornosti kritične infrastrukture) so določeni ciljno usmerjeni ukrepi na ravni Unije in nacionalni ravni za boljšo pripravljenost, okrepljen odziv in mednarodno sodelovanje. Ukrepi so namenjeni predvsem kritični infrastrukturi posebnega čezmejnega pomena v določenih ključnih sektorjih, kot so energija, promet, vesolje in digitalna infrastruktura.

(5) Svet je v Priporočilu pozval Komisijo, da izvede celovito študijo o odpornosti podvodnih komunikacijskih kablov ter se posvetuje z ustreznimi deležniki in strokovnjaki o primernih ukrepih v zvezi z možnimi pomembnimi incidenti na področju podvodne infrastrukture. Komisija je opravila zadevne študije in bo ugotovitve posredovala državam članicam z ustrezno stopnjo zaupnosti. Namen tega priporočila je dopolniti in podpreti izvajanje priporočila o odpornosti kritične infrastrukture.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/

([2]) Priporočilo Sveta z dne 8. decembra 2022 o usklajenem vseevropskem pristopu za krepitev odpornosti kritične infrastrukture (2023/C 20/01) (UL C 20, 20.1.2023, str. 1).

(6) V Skupnem sporočilu o evropski strategiji za gospodarsko varnost iz junija 2023 ([3]) je bilo predlagano, da bi tveganja za fizično in kibernetsko varnost kritične infrastrukture še naprej ocenjevali v skladu s Priporočilom Sveta z dne 8. decembra 2022, podvodni kabli pa so bili v zvezi s temi tveganji določeni za kritično infrastrukturo. Komisija v Poročilu o stanju digitalnega desetletja za leto 2023 ([4]) državam članicam priporoča, da „bi morale okrepiti svoja prizadevanja, tudi s potrebnimi naložbami, da bi zagotovile varnost in odpornost evropske digitalne infrastrukture, zlasti hrbtenične infrastrukture in podvodnih kablov“.

(7) V sklepih Evropskega sveta z dne 27. oktobra 2023 je poudarjeno, „da so potrebni učinkoviti ukrepi za krepitev odpornosti in zagotovitev varnosti kritične infrastrukture“, pa tudi „pomen celovitega in usklajenega pristopa“. Glede na to je pomembno, da začne Unija ta vprašanja reševati hitro.

(8) Ob ukrepanju v skladu s tem priporočilom bi morale države članice, kjer je ustrezno, ravnati skladno z ustreznimi določbami, obveznostmi in mehanizmi iz Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) (Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah), Direktive (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]) (direktiva NIS 2) in Direktive (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]) (direktiva o odpornosti kritičnih subjektov).

(9) Direktiva NIS 2, s katero se zamenjujejo ustrezne določbe na podlagi Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah, o varnosti omrežij in storitev ter njihovem izvajanju in izvrševanju (člena 40 in 41 Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah) državam članicam nalaga, da sprejmejo politike, povezane z ohranjanjem splošne razpoložljivosti, celovitosti in zaupnosti javnega jedra odprtega interneta, vključno s kibernetsko varnostjo podvodnih komunikacijskih kablov, kjer je to potrebno. V skladu s členom 23 direktive NIS 2 bi bilo treba incidente, ki vplivajo na podvodne komunikacijske kable, sporočiti ustrezni skupini za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti (skupini CSIRT) ali pristojnemu organu. Nacionalna strategija držav članic za kibernetsko varnost bi morala po potrebi upoštevati kibernetsko varnost podvodnih komunikacijskih kablov ter vključevati popis morebitnih tveganj za kibernetsko varnost in blažilne ukrepe, da se zagotovi najvišja raven njihove zaščite.

(10) Cilj direktive o odpornosti kritičnih subjektov je zagotoviti, da se storitve, ki so bistvene za ohranjanje ključnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti, neovirano zagotavljajo na notranjem trgu v enajstih sektorjih, ki jih zajema Direktiva. Sem spada tudi krepitev fizične odpornosti kritičnih subjektov, ki opravljajo take storitve. Direktiva o odpornosti kritičnih subjektov zajema sektor digitalne infrastrukture glede določanja kritičnih subjektov v tem sektorju, sprejetja nacionalnih strategij, ocen tveganj držav članic in ukrepov držav članic za podporo subjektom, ki so jih določile za kritične.

(11) V Strategiji EU za pomorsko varnost ([8]) je poudarjeno povečano tveganje napadov na kritično pomorsko infrastrukturo, tudi podvodne kable, s strani zlonamernih akterjev ter predlagani so ukrepi za večjo odpornost in zaščito te infrastrukture.

(12) Kot je poudarjeno v šestem poročilu o napredku pri izvajanju strategije EU za varnostno unijo, je EU pripravila prelomno zakonodajo na vseh področjih, od zaščite kritičnih subjektov do krepitve kibernetske odpornosti. Medtem pa se varnostne grožnje v Evropi in našem sosedstvu še naprej spreminjajo, kar kaže na potrebo po nenehnem spremljanju in visoki stopnji pripravljenosti za soočanje z novimi izzivi za varnost kritične infrastrukture, tako na spletu kot zunaj njega.

([3]) Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu in Svetu o „evropski strategiji za gospodarsko varnost“ (JOIN(2023) 20 final z dne 20. junija 2023).

([4]) Poročilo o stanju digitalnega desetletja za leto 2023, 27. september 2023, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news-redirect/798346.

([5]) Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).

([6]) Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80).

([7]) Direktiva (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov in razveljavitvi Direktive Sveta 2008/114/ES (UL L 333, 27.12.2022, str. 164).

([8]) Sklepi Sveta o revidirani strategiji EU za pomorsko varnost in njenem akcijskem načrtu, 24. oktober 2023, https://www.consilium.europa.eu/media/67499/st14280-en23.pdf.

(13) Namen tega priporočila je spodbujati sinergije na ravni EU s ciljem večje varnosti in odpornosti infrastrukture podvodnih kablov. Priporoča posebne ukrepe za oceno in izboljšanje usklajevanja med Unijo in njenimi državami članicami glede varnosti in odpornosti obstoječe in nove podvodne kabelske infrastrukture ter glede podpore skupni vzpostavitvi ali znatni nadgradnji tovrstne infrastrukture preko kabelskih projektov evropskega interesa (projekti CPEI).

(14) Podvodna kabelska infrastruktura ne obsega le kablov, temveč tudi kakršno koli infrastrukturo, povezano z njeno gradnjo, upravljanjem, vzdrževanjem in popravili, kot so pristajalne postaje in kopenski deli podvodnega kabla, ki so z njimi povezani (npr. kopenske poti od izhodnega jaška do pristajalne postaje, podatkovnega centra ali točke prisotnosti), servisni centri ter ladje za polaganje, vzdrževanje in popravila.

(15) Komisija ustanavlja neformalno strokovno skupino za podvodno kabelsko infrastrukturo v smislu Sklepa Komisije C(2016) 3301 z dne 30. maja 2016 ([9]), ki jo sestavljajo organi držav članic (strokovna skupina) ter ki bo Komisiji zagotavljala nasvete in strokovno znanje v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi tega priporočila, zlasti v zvezi z naslednjim:

— omogočanje hitre in učinkovite izmenjave informacij med državami članicami, Komisijo in Službo za zunanje delovanje z ohranjanjem tesne povezave med varnostnimi zadevami in odpornostjo podvodnih kabelskih infrastruktur ter njihovim financiranjem;

— popis obstoječe podvodne kabelske infrastrukture na ravni EU na podlagi nacionalnih popisov in njegovo posodabljanje, in sicer najmanj enkrat letno;

— pregled popisa in nacionalnih ocen tveganj, da bi ugotovili manjkajoče informacije;

— predlogi ukrepov za dopolnitev manjkajočih informacij in metodologijo za združitev dodatnih informacij z obstoječimi ocenami, s čimer bi določili izhodišče za oceno tveganj, ranljivosti in odvisnosti na ravni Unije;

— izvajanje dejanskih združenih ocen tveganj, ranljivosti in odvisnosti podvodnih kabelskih infrastruktur na ravni Unije, na podlagi česar bi morali biti pripravljeni predlogi za blažilne ukrepe;

— predlog osnutka seznama strateških projektov CPEI, ki izpolnjujejo merila iz tega priporočila;

— zagotavljanje foruma za usklajen pristop v večstranskih in večdeležniških forumih;

— razprava o možnostih za sprejemanje in uvajanje inovativnih rešitev za odkrivanje in odvračanje od groženj za podvodno kabelsko infrastrukturo, zlasti na podlagi rezultatov projektov, ki jih financira EU, ter

— razvoj zmogljivosti za vzdrževanje in popravilo podvodnih kablov.

(16) V strokovni skupini bodo zbrani potrebni strokovnjaki, delovala pa bo kot varna platforma za usklajevanje med državami članicami, Komisiji bo nudila svetovanje in pomoč ter tako dopolnjevala vloge in naloge Skupine za NIS, ustanovljene z direktivo NIS 2, in skupine za odpornost kritičnih subjektov, ustanovljene z direktivo o odpornosti kritičnih subjektov. Strokovna skupina bi morala olajšati hitro in učinkovito izmenjavo informacij med državami članicami in Komisijo o zadevah, ki spadajo na področje uporabe tega priporočila. Da bi ohranili tesno povezavo med zadevami s področja varnosti in odpornosti podvodnih kabelskih infrastruktur ter njihovim financiranjem, bi se morale države članice v strokovni skupini redno posvetovati, biti na tekočem oziroma tesno sodelovati s Skupino za NIS in skupino za odpornost kritičnih subjektov, odbori držav članic za programe financiranja Unije, organi iz tretjih držav, javnimi razvojnimi in finančnimi institucijami, predstavniki industrije in drugimi deležniki. Takšno sodelovanje naj bi potekalo v okviru ustreznih mandatov vključenih skupin, odborov in organov. Posvetovanje z odbori za programe financiranja Unije ter javnimi razvojnimi in finančnimi institucijami bi bilo še posebej namenjeno izkoriščanju sinergij ter združevanju financiranja. Informacije bi bilo treba izmenjati z ustrezno stopnjo zaupnosti.

([9]) C(2016) 3301.

(17) Glede na pomen doseganja visoke ravni kibernetske in fizične varnosti podvodnih kabelskih infrastruktur, ne glede na lastnika, to priporočilo poziva države članice, da sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da bodo operaterji podvodnih kabelskih infrastruktur izpolnjevali najvišje varnostne standarde (po potrebi vključno s standardi na ravni obrambe).

(18) Da bi dosegli visoko raven kibernetske in fizične varnosti podvodne kabelske infrastrukture, bi bilo treba države članice spodbujati k zbiranju zadevnih informacij ([10]) od predstavniških organizacij podjetij ali po potrebi posameznih podjetij na njihovem območju sodne pristojnosti. Te informacije bi bilo treba uporabiti za pripravo, dopolnitev in posodobitev nacionalnega popisa podvodne kabelske infrastrukture za vse zadevne države članice. Pri kakršnem koli zbiranju ali izmenjavi informacij je treba ohraniti zaupnost teh informacij ter zaščititi varnost in poslovne interese zadevnih subjektov.

(19) Kot pomemben korak pri pripravi združene ocene na ravni Unije bi bilo treba na nacionalni ravni izvesti in dokončati oceno tveganj, ranljivosti in odvisnosti, ki vplivajo na podvodno kabelsko infrastrukturo. Pri tem bi bilo treba kot izhodišče upoštevati obstoječe ocene in ocene tveganj na ravni EU, zlasti tiste, ki se izvajajo na podlagi „poziva iz Neversa“, sklepe Sveta o pripravi stališča EU glede kibernetskih vprašanj in – kibernetske varnosti omrežij 5G – v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2019/534 ([11]). V nacionalni oceni bi moral biti vključen popis obstoječih in načrtovanih infrastruktur. Države članice bi morale pri izvajanju direktive NIS 2 še okrepiti nacionalne obveznosti dobaviteljev in upravljavcev občutljivih delov infrastrukture.

(20) Da bi izboljšali pripravljenost in zagotovili prispevek za prihodnje usklajene ocene tveganj na ravni Unije, bi bilo treba države članice spodbujati, da za subjekte, ki upravljajo podvodno kabelsko infrastrukturo, uvedejo redno obremenitveno testiranje. Taki obremenitveni testi bi bili v pomoč pri oceni odpornosti subjektov v različnih scenarijih.

(21) Upoštevati je treba, da je treba podvodno kabelsko infrastrukturo vzpostaviti, nadgraditi in vzdrževati čim prej, hkrati pa čim bolj zmanjšati upravno breme. Zato bi bilo treba države članice spodbujati, da vloge, povezane z načrtovanjem, nakupom, gradnjo, upravljanjem, vzdrževanjem in popravili take infrastrukture, obdelajo preko spleta in čim prej. Države članice bi bilo treba seznaniti s tem, da je koristno imenovati organ za olajšanje in usklajevanje postopkov izdaje dovoljenj. Ta organ bi lahko imenoval koordinatorja, ki bi bil enotna kontaktna točka za projekt. Poleg tega bi bilo treba, kadar je to potrebno za odobritev odstopanja na podlagi Direktive Sveta 92/43/EGS ([12]) in Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([13]), šteti, da so načrtovanje, nakup, gradnja, upravljanje, vzdrževanje in popravila te infrastrukture v prevladujočem javnem interesu v smislu navedenih direktiv, če so izpolnjeni drugi preostali pogoji iz navedenih določb. To ne posega v uporabo ali izvajanje drugega okoljskega prava Unije.

(22) Države članice bi bilo treba spodbujati k sodelovanju pri razvoju zmogljivosti za vzdrževanje in popravila podvodne kabelske infrastrukture.

(23) Zato bi bilo treba tekoče in načrtovane ocene tveganj v zvezi z digitalno in fizično infrastrukturo, na kateri temeljijo digitalne storitve, dopolniti s posebnimi ocenami tveganj in možnostmi za blažilne ukrepe v zvezi s podvodno kabelsko infrastrukturo. Strokovna skupina bo pozvana, da v tesnem sodelovanju s Skupino za NIS in skupino za odpornost kritičnih subjektov ter ob podpori ENISA pomaga Komisiji pri izvajanju združene ocene tveganj, ranljivosti in odvisnosti na ravni Unije, ki bo zajemala kibernetsko varnost in fizično varnost podvodnih kabelskih infrastruktur in njihovih dobavnih verig. Ta združena ocena bi lahko temeljila na ugotovitvah izvedenih ocen

([10]) Na primer geolokacija tras, tehnične specifikacije kabla itd.
([11]) Priporočilo Komisije (EU) 2019/534 z dne 26. marca 2019 Kibernetska varnost omrežij 5G (UL L 88, 29.3.2019, str. 42).
([12]) Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).
([13]) Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

tveganj, zlasti nacionalnih ocen tveganj v zvezi s kibernetsko varnostjo in fizično varnostjo podvodnih kabelskih infrastruktur in njihovih dobavnih verig, pa tudi na ugotovitvah v zvezi s pozivom iz Neversa in sklepi Sveta o pripravi stališča EU glede kibernetskih vprašanj in kibernetske varnosti omrežij 5G na podlagi Priporočila (EU) 2019/534. Na podlagi združene ocene bi lahko bila podana priporočila, ki bi jih bilo treba obravnavati na nacionalni ravni in/ali ravni Unije, vključno s predlaganimi blažilnimi ukrepi.

(24) V prvi fazi bi lahko strokovna skupina Komisiji pomagala pri pregledu nacionalnih ocen tveganj, da bi ugotovila manjkajoče informacije, zaradi katerih ne bi bila možna združena ocena tveganj, ranljivosti in odvisnosti na ravni Unije, zlasti pri dobaviteljih z visokim tveganjem, ter pregledala popis obstoječih in načrtovanih podvodnih kabelskih infrastruktur, pripravljen na nacionalni ravni (vključno z lokacijo, zmogljivostjo, tehničnimi značilnostmi in lastništvom kabelske infrastrukture), ter medsebojni vpliv fizične in logične ravni. Strokovna skupina bi lahko Komisiji pomagala pri popisu obstoječe podvodne kabelske infrastrukture na ravni EU na podlagi nacionalnih popisov in ga vsaj enkrat letno posodabljala. Pregled bi moral upoštevati medsebojne povezave z drugo kritično infrastrukturo, zlasti električnimi kabli, plinovodi in napravami za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov na morju, pa tudi z drugimi telekomunikacijskimi infrastrukturami ([14]). Informacije o popisu, ki niso občutljive, se lahko izmenjujejo z ustreznimi informacijskimi točkami o infrastrukturi, na primer v okviru Direktive 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([15]) (direktiva o znižanju stroškov širokopasovnih povezav) in prihodnjega akta o gigabitni infrastrukturi.

(25) V drugi fazi strokovno skupino pozivamo, da predlaga ukrepe za dopolnitev manjkajočih informacij in metodologijo za združitev dodatnih informacij z obstoječimi ocenami ter tako določi izhodišče za oceno tveganj, ranljivosti in odvisnosti na ravni Unije.

(26) V tretji fazi strokovno skupino spodbujamo, da metodologijo iz prejšnje faze uporabi za izvedbo dejanskega združenega popisa podvodne kabelske infrastrukture na ravni Unije ter ocen tveganj, ranljivosti in odvisnosti od podvodne kabelske infrastrukture, zlasti pri dobaviteljih z visokim tveganjem. Ocena bi morala vključevati predloge za blažitvene ukrepe, vključno s tem, katera tveganja, ranljivosti in odvisnosti bi bilo mogoče odpraviti v okviru kabelskih projektov evropskega interesa v skladu s tem priporočilom, da bi zapolnili strateške vrzeli in vzpostavili nove povezave, ki bi povečale odpornost in čim bolj zmanjšale tveganja. Ta faza bi zajemala tudi razmislek o harmonizaciji stresnih testov, na primer v zvezi z odzivnim časom in časom popravila ter organizacijo zmogljivosti za odzivanje na incidente in popravila preko civilno-vojaških in nacionalnih/regionalnih meja.

(27) Strokovna skupina bi morala služiti kot forum za izmenjavo informacij med državami članicami in s Komisijo, pri čemer bi morala z njimi sodelovati pri prepoznavanju morebitnih vrzeli v obstoječem zakonodajnem okviru in ustvarjanju sinergij. To bi lahko vključevalo informacije o situacijskem zavedanju, incidentih in odzivanju na incidente ter uporabljene dobre prakse. Informacije bi bilo treba izmenjevati redno in strukturirano ter z ustrezno stopnjo zaupnosti, po potrebi tudi s tajnimi podatki. Tretjim državam bi bilo treba omogočiti sodelovanje za vsak primer posebej, na primer v okviru dvostranskih mednarodnih sporazumov.

(28) Namen tega priporočila je spodbuditi vzpostavitev ali znatno nadgradnjo podvodne kabelske infrastrukture preko projektov CPEI v skladu s pravom EU, vključno s pravili o državni pomoči. V ta namen je pomembno države članice spodbujati k sodelovanju s Komisijo preko strokovne skupine, da bi ji pomagale pri pripravi seznama strateških projektov CPEI, ki izpolnjujejo več meril iz tega priporočila.

([14]) Upoštevati bi bilo treba na primer rezultate obremenitvenih testov v energetskem sektorju, opravljenih v skladu s priporočilom o odpornosti kritične infrastrukture.

([15]) Direktiva 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti Besedilo velja za EGP (UL L 155, 23.5.2014, str. 1).

(29) Na podlagi zgoraj navedene združene ocene na ravni Unije strokovno skupino pozivamo, da predlaga seznam projektov CPEI in poda predlog o tem, kako bi z vidika celotne EU obravnavali ugotovljene strateške vrzeli, tveganja, ranljivosti in odvisnosti. Ob upoštevanju ustreznih osnovnih pravil bi se lahko seznam obravnaval v okviru programov financiranja Unije na področju uporabe, na katerega spadajo taki projekti, zlasti na podlagi Uredbe (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]) (uredba o Instrumentu za povezovanje Evrope), Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]) (uredba o instrumentu za predpristopno pomoč III) in Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([18]) (uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost) ter v okviru strukturnih skladov. Seznam bi bilo mogoče po potrebi upoštevati v temeljnih aktih ali njihovih prilogah z uporabo delegiranih aktov, kot v primeru uredbe o Instrumentu za povezovanje Evrope. Kakršna koli obravnava v skladu z Uredbo (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta ([19]) (uredba o NDICI – Globalna Evropa) ne bi smela povzročiti zamud pri projektih, ki so že bili razviti v okviru strategije Global Gateway.

(30) Merila za določitev projektov CPEI bi lahko temeljila na naslednjem: prvič, popis bi moral kot predpogoj dati dokaze o vrzeli v podvodni kabelski infrastrukturi, vključno s potrebo po vzpostavitvi novih ali alternativnih varnih poti ali povečanju zmogljivosti ali odpornosti obstoječe podvodne kabelske infrastrukture. Poleg tega bi morali projekti CPEI znatno prispevati k večji varnosti dobavne verige podvodne kabelske infrastrukture. Naposled bi morali projekti CPEI imeti geostrateški pomen glede na interese Unije in držav članic ter izpolnjevati potrebe po povezljivosti, ki so preveč tvegane, da bi jih lahko zadovoljili samo z zasebnimi naložbami.

(31) Med merili za izvajanje, ki bi jih bilo mogoče upoštevati pri strateških projektih, je tudi zagotavljanje znatnih novih naložb, ki prinašajo pomembne nove zmogljivosti v smislu varnosti, učinkovitosti in odpornosti, varnosti dobavne verige in trajnostnosti. Povečanje učinkovitosti bi se nanašalo zlasti na zmogljivost pretoka podatkov in nizko latenco. Povečanje varnosti in odpornosti bi vključevalo določitev obsega fizične in logične redundance v projektu, visoke varnostne standarde in tehnologijo, kot so senzorji in sistemi spremljanja, pa tudi zmogljivost flote plovil za vzpostavitev, vzdrževanje in popravila.

(32) Strateški projekti bi morali ob izvedbi povečati trajnostnost podvodne kabelske infrastrukture z zmanjšanjem svojega vpliva na podnebje, energijo in okolje.

(33) Na podlagi pomembnega sodelovanja z mednarodnimi strateškimi partnerji, zlasti preko svetov za trgovino in tehnologijo ter digitalnih partnerstev, ter v skladu s sklepi Sveta o digitalni diplomaciji EU z dne 26. junija 2023 bi bilo treba države članice v sodelovanju z Unijo spodbujati, da okrepijo svoja prizadevanja za razvoj varne, zaupanja vredne in odporne podvodne kabelske infrastrukture v skladu s pristopom iz tega priporočila. Če bodo projekti CPEI izvedeni, bi morali prispevati k zagotovitvi, da bo imela EU na voljo sredstva za varno povezovanje s svojimi strateškimi partnerji. To zadeva zlasti strateške projekte, povezane s sodelovanjem na področju arktične, čezatlantske in transpacifiške povezljivosti. Strategija Global Gateway daje okvir, v katerem lahko EU in njene države članice razvijejo tesno sodelovanje z ustreznimi mednarodnimi partnerji ter tako omogočijo zaupanja vredno, varno in odporno digitalno povezljivost med EU ter državami in regijami, ki sta jim namenjeni uredba o NDICI – Globalna Evropa in uredba IPA III, v podsaharski Afriki, Latinski Ameriki in na Karibih, v azijsko-pacifiški regiji ter sosednjih državah in državah širitve. Ker je treba ohranjati skladen pristop k varnim, zaupanja vrednim in odpornim podvodnim kabelskim infrastrukturam ter zagotavljati dopolnjevanje med notranjimi in zunanjimi ukrepi, bi bilo treba države članice spodbujati, da uporabijo skupino Expect za usklajevanje in medsebojno obveščanje ter obveščanje Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje o zadevah, ki spadajo na področje uporabe tega priporočila, tako v zvezi z dvostranskimi izmenjavami s tretjimi državami kot v zvezi z večstranskim sodelovanjem.

([16]) Uredba (EU) 2021/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 (UL L 249, 14.7.2021, str. 38).

([17]) Uredba (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) (UL L 330, 20.9.2021, str. 1).

([18]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

([19]) Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1).

(34) Države članice bi bilo treba spodbujati k usklajenemu pristopu v večstranskih in večdeležniških forumih, vključno z G7 in Mednarodno telekomunikacijsko zvezo (ITU), v skladu z načeli, cilji in orodji digitalne diplomacije EU.

(35) EU bi si morala prizadevati za nadaljnje poglabljanje sodelovanja z zvezo NATO na področju odpornosti, vključno s kritičnimi podvodnimi kabelskimi infrastrukturami, v skladu s tretjo skupno izjavo o sodelovanju med EU in zvezo NATO ([20]), pri čemer bi morala spodbujati dopolnjevanje prizadevanj in preprečevati nepotrebno podvajanje ob polnem spoštovanju načel vzajemne odprtosti in preglednosti, vzajemnosti in vključenosti ter avtonomije odločanja vsake organizacije. Osebje EU bi si moralo na podlagi priporočil iz končnega poročila o oceni projektne skupine EU-NATO ([21]) v okviru strukturiranega dialoga o odpornosti med drugim prizadevati za nadaljnje spodbujanje skupnega situacijskega zavedanja z osebjem zveze NATO.

(36) To priporočilo s prispevanjem k izkoriščanju naložb za preobrazbeni učinek prispeva k ciljem strategije Global Gateway za krepitev svetovne digitalne povezljivosti v skladu z vrednotami in standardi EU. Države članice bi si morale v skladu s tem priporočilom prizadevati za pristop Ekipe Evropa in izkoristiti obstoječe strukture upravljanja, ki jih je EU skupaj z državami članicami vzpostavila za izvajanje strategije Global Gateway in gospodarskih naložbenih načrtov.

(37) Glede na to, da podvodne kabelske infrastrukture običajno uporabljajo zasebni deležniki, ter glede na strateške interese Unije in njenih držav članic bi bilo treba projekte CPEI, če bodo vzpostavljeni, financirati z zasebnim financiranjem, ki ga je po potrebi mogoče podpreti s kombinacijo proračunskih sredstev Unije in nacionalnih proračunskih sredstev v skladu s pravili o državni pomoči. Programi financiranja Unije se lahko uporabljajo v kombinaciji s financiranjem Evropske investicijske banke, nacionalnih spodbujevalnih bank, drugih razvojnih in javnih finančnih institucij ter finančnih institucij in vlagateljev iz zasebnega sektorja, tudi preko javno-zasebnih partnerstev v skladu z ustreznimi določbami, ki urejajo uporabo proračuna Unije.

(38) Na podlagi uredbe o Instrumentu za povezovanje Evrope se podvodni kabli trenutno financirajo kot hrbtenična omrežja, ki povezujejo ozemlja EU in Unijo s tretjimi državami. Znatno prevelik zakup, opažen v zadevnih razpisih, kaže na vse večje povpraševanje po financiranju varnih, odpornih in visokozmogljivih podvodnih kablov. Glede na stalne stroške in tveganja je finančna podpora Instrumenta za povezovanje Evrope bistvena za zmanjšanje tveganj in privabljanje zasebnih naložb ter zagotovitev, da bodo projekti dobičkonosni.

(39) Evropska komisija bi lahko razmislila o izboljšanju uporabe finančnih instrumentov in mehanizmov mešanega financiranja za podporo projektom CPEI z uporabo proračunskih sredstev iz uredbe o Instrumentu za povezovanje Evrope in drugih ustreznih instrumentov, da bi pritegnila zasebni kapital in delovala pod tržnimi pogoji, k njim pa naj bi prispevale države članice, lahko tudi preko svojih nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij. Program InvestEU je lahko sredstvo za financiranje projektov CPEI.

(40) To priporočilo ne bi smelo posegati v pristojnosti držav članic, kar zadeva dejavnosti v zvezi z javno varnostjo, obrambo in nacionalno varnostjo ter dejavnosti države na področju kazenskega prava, vključno s pravico držav članic, da iz razlogov nacionalne varnosti iz svojih trgov izključijo ponudnike ali dobavitelje –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. **PODROČJE UPORABE IN CILJI**

(1) To priporočilo določa niz ciljno usmerjenih ukrepov, ki bi jih države članice lahko izvajale na nacionalni ravni in ravni Unije, da bi:

(a) redno ocenjevale in izboljševale varnost in odpornost obstoječih in novih podvodne kabelske infrastrukture ter

([20]) Skupna izjava o sodelovanju med EU in Natom, ki so jo 10. januarja 2023 podpisali generalni sekretar zveze NATO, predsednik Evropskega sveta in predsednica Evropske komisije.

([21]) Projektna skupina EU-NATO za odpornost kritične infrastrukture, končno poročilo o oceni, 29. junij 2023.

(b) podpirale vzpostavitev ali znatno nadgradnjo podvodne kabelske infrastrukture preko kabelskih projektov evropskega interesa (projekti CPEI), ki izpolnjujejo katerega od naslednjih pogojev:

(1) v njih sodelujeta vsaj dve državi članici;

(2) povezujejo državo članico z enim ali več njenimi otoki, najbolj oddaljenimi regijami ali čezmorskimi državami in ozemlji;

(3) vzpostavljajo ali znatno izboljšujejo povezljivost med eno ali več državami članicami in tretjimi državami, vključno z državami pristopnicami in sosednjimi državami, neposredno ali posredno preko druge kabelske infrastrukture, povezane z Unijo.

2. OPREDELITEV POJMOV

(2) V tem priporočilu „podvodna kabelska infrastruktura“ pomeni sam podvodni komunikacijski kabel, pa tudi vsako infrastrukturo, povezano z njegovo gradnjo, upravljanjem, vzdrževanjem in popravili.

(3) V preostalem se uporabljajo opredelitve pojmov iz Direktive (EU) 2022/2555 (direktiva NIS 2).

3. UKREPI NA RAVNI DRŽAV ČLANIC

3.1 Varnost

(4) Države članice naj spodbujajo visoko raven varnosti podvodne kabelske infrastrukture, ne glede na njenega lastnika, pri čemer delujejo v skladu z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/1972 (Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah), direktive NIS 2 in Direktive (EU) 2022/2557 (direktiva o odpornosti kritičnih subjektov) ter ustreznimi ukrepi iz strategije EU za pomorsko varnost. Spodbujamo jih, da zagotovijo, da bo infrastruktura ustrezno upravljana in nadzorovana tako, da bo zaščitena pred zunanjimi grožnjami in da bo ohranjena njena varnost, vključno s podatki, ki se izmenjujejo preko infrastrukture. Pri tem naj države članice po potrebi upoštevajo varnostne standarde na ravni obrambe, da bi omogočile lažje sodelovanje z vojaškimi akterji.

(5) Države članice bi morale predvideti, da bodo morale za spremljanje varnosti in odpornosti podvodne kabelske infrastrukture zahtevati potrebne informacije od predstavniških organizacij podjetij ali po potrebi posameznih podjetij. Te informacije bi bilo mogoče uporabiti za vzpostavitev, dopolnitev in posodobitev nacionalnega popisa podvodne kabelske infrastrukture, pri čemer bi se v obstoječe zbiranje podatkov vključile manjkajoče informacije. Pri kakršnem koli zbiranju ali izmenjavi informacij je treba ohraniti zaupnost teh informacij ter zaščititi varnost in poslovne interese zadevnih subjektov v skladu z veljavnimi pravili EU.

(6) Države članice spodbujamo, da ob upoštevanju ustreznih obstoječih ocen tveganj na ravni EU in rezultatov obremenitvenih testov izvedejo nacionalne ocene tveganj v zvezi s kibernetsko varnostjo ter fizično varnostjo podvodne kabelske infrastrukture in njihovih dobavnih verig. Nacionalne ocene bi bile ustreznejše, če bi vključevale popis obstoječe in načrtovane infrastrukture ter če bi upoštevale tako tehnična kot netehnična merila za varnostno tveganje.

(7) Države članice spodbujamo, da okrepijo obveznosti dobaviteljev in operaterjev pri izvajanju direktive NIS 2, pri čemer naj upoštevajo ukrepe na ravni Unije v skladu s tem priporočilom, da bi zagotovile varnost občutljivih delov infrastrukture, po potrebi pa tudi obveznosti, kot so zagotavljanje ustreznih informacij pristojnim nacionalnim organom v zvezi z načrtovanimi spremembami podvodne kabelske infrastrukture in zahteve, da nacionalni revizijski/certifikacijski laboratoriji vnaprej preizkusijo posebne sestavne dele in sisteme informacijske tehnologije za namene varnosti in celovitosti.

3.2 **Redno obremenitveno testiranje subjektov**

(8) Priporoča se, da države članice spodbujajo in podpirajo upravljavce podvodne kabelske infrastrukture pri rednem stresnem testiranju na podlagi skupnih načel na ravni Unije, zlasti združenih ocen tveganj, ranljivosti in odvisnosti podvodne kabelske infrastrukture na ravni Unije iz točk (16) do (20).

(9) Tako testiranje bi bilo mogoče finančno podpreti s programom Digitalna Evropa iz Uredbe (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]) (uredba o programu Digitalna Evropa), zlasti v okviru delovnega programa programa Digitalna Evropa za kibernetsko varnost za obdobje 2023–2024.

3.3 **Nacionalni hitri postopki izdaje dovoljenj**

(10) Države članice spodbujamo, da zagotovijo, da bodo upravne vloge, povezane z načrtovanjem, nakupom, gradnjo, upravljanjem, vzdrževanjem in popravili podvodne kabelske infrastrukture, obdelane preko spleta ter učinkovito in pravočasno. V ta namen spodbujamo vse zadevne nacionalne organe, naj zagotovijo, da se te vloge obravnavajo po najhitrejšem zakonitem postopku.

(11) Kadar tak status obstaja v nacionalnem pravu, državam članicam priporočamo, da podvodni kabelski infrastrukturi podelijo status največjega možnega nacionalnega pomena in jo kot tako obravnavajo v postopkih izdaje dovoljenj, vključno s tistimi, ki se nanašajo na okoljske presoje, in, če tako določa nacionalna zakonodaja, prostorsko načrtovanje.

(12) Države članice spodbujamo, da štejejo varnost in odpornost podvodne kabelske infrastrukture za nujni razlog prevladujočega javnega interesa v smislu člena 6(4) in člena 16(1), točka (c), Direktive 92/43/EGS in prevladujočega javnega interesa v smislu člena 4(7) Direktive 2000/60/ES. Zato države članice spodbujamo, da načrtovanje, nakup, gradnjo, upravljanje, vzdrževanje in popravila podvodne kabelske infrastrukture štejejo za prevladujoč javni interes, če so izpolnjeni preostali drugi pogoji iz teh določb.

(13) Države članice pozivamo, da imenujejo organ, pristojen za olajševanje in usklajevanje upravnih vlog v zvezi z načrtovanjem, nakupom, gradnjo, upravljanjem, vzdrževanjem in popravili podvodne kabelske infrastrukture. Ta organ bi lahko imenoval koordinatorja, ki bi deloval kot enotna kontaktna točka in sklical delovno skupino, v kateri bi bili zastopani vsi organi, vključeni v obravnavo upravnih vlog, da bi pripravili časovni razpored izdajanja dovoljenj ter spremljali in usklajevali njegovo izvajanje.

(14) Če je za odločitve, ki jih je treba sprejeti, potrebno sodelovanje dveh ali več držav članic, bi bilo treba zadevne organe spodbuditi, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za učinkovito in uspešno sodelovanje in usklajevanje med seboj in s Komisijo. Tu bi lahko po potrebi sodelovali organi iz tretjih držav. Države članice bi morale zlasti sodelovati med seboj pri razvoju zmogljivosti za vzdrževanje in popravila podvodne kabelske infrastrukture. Sodelovati bi morale s Komisijo, da bi popisale obstoječo floto in opredelile potrebe na način, usmerjen v prihodnost.

4. **UKREPI DRŽAV ČLANIC NA RAVNI UNIJE**

(15) Ukrepe in usklajevanje držav članic, navedene v tem oddelku, bi bilo treba izvajati v okviru neformalne strokovne skupine.

([22]) Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

4.1 **Za združeno oceno tveganj, ranljivosti in odvisnosti na ravni Unije**

(16) Države članice spodbujamo, da Komisiji pomagajo pri popisu obstoječe podvodne kabelske infrastrukture na ravni EU na podlagi nacionalnih popisov in ga vsaj enkrat letno posodobijo. Popis bi moral vključevati vse ustrezne s tem povezane podatke, kot so razpoložljiva in potencialna zmogljivost, tehnične značilnosti, glavne varnostne značilnosti, redundanca in/ali medsebojne ureditve po načelu „enak z enakim“, informacije o lastništvu in nadzoru ter trajnostne značilnosti.

(17) Države članice spodbujamo, da Komisiji pomagajo pri pregledu obstoječih ocen in ugotavljanju manjkajočih informacij, zaradi katerih trenutno ni možna združena ocena tveganj, ranljivosti in odvisnosti, zlasti pri visoko tveganih dobaviteljih, na ravni Unije podvodne kabelske infrastrukture, vključno z njenimi kritičnimi dobavnimi verigami iz člena 22 direktive NIS 2, ter pri tem upoštevajo medsebojne povezave z drugo kritično infrastrukturo, zlasti električnimi kabli in plinovodi.

(18) Države članice pozivamo, da Komisiji predlagajo ukrepe za dopolnitev manjkajočih informacij in metodologijo, ki bi omogočila redno izvajanje take združene ocene na ravni Unije in njeno uporabo za redno obremenitveno testiranje.

(19) Države članice spodbujamo, da Komisiji pomagajo pri izvajanju rednih združenih ocen tveganj, ranljivosti in odvisnosti podvodne kabelske infrastrukture na ravni Unije.

(20) Države članice pozivamo, da na podlagi te ocene Komisiji pomagajo pri pripravi „nabora orodij za kabelsko varnost“, v katerem bi bili določeni blažilni ukrepi, ki naj bi jih države članice sprejele za zmanjšanje tveganj, ranljivosti in odvisnosti, zlasti pri dobaviteljih z visokim tveganjem, navedenih v združeni oceni na ravni Unije.

4.2 **Izmenjava informacij in medsebojna pomoč**

(21) Države članice bi si morale redno izmenjevati informacije o situacijskem zavedanju, incidentih in odzivanju na nanje ter uporabljene dobre prakse, pri čemer bi morale kar najbolj povečati sinergije s pristojnimi organi v skladu z direktivo NIS 2 in direktivo o odpornosti kritičnih subjektov. Države članice bi morale druga drugi nuditi pomoč, zlasti za ublažitev učinkov na Unijo kot celoto.

(22) Države članice pozivamo, da razpravljajo o možnostih za uporabo inovativnih rešitev za odkrivanje groženj za podmorsko kabelsko infrastrukturo in odvračanje od njih, zlasti ob upoštevanju rezultatov projektov, ki jih financira EU.

(23) Države članice bi morale imeti možnost, da pri tej izmenjavi informacij in medsebojni pomoči ravnajo s podatki EU z različnimi stopnjami tajnosti. V ta namen države članice spodbujamo, da dajo na voljo strokovnjake z ustreznim strokovnim znanjem in stopnjo varnostnega preverjanja v skladu z načelom organa izvora. Države članice bi morale določiti tudi ustrezno stopnjo tajnosti podatkov, ki si jih izmenjujejo, in zagotoviti, da so na voljo odobrena orodja za učinkovito izmenjavo podatkov z različnimi stopnjami tajnosti.

4.3 **Kabelski projekti evropskega interesa**

(24) Države članice bi morale Komisiji pomagati pri pripravi predloga osnutka seznama strateških kabelskih projektov evropskega interesa, vključno z njihovo nujnostjo in časovnim razporedom, ki bi lahko prišli v poštev za podporo iz programov Unije, dopolnjeno z nacionalnimi skladi za zapolnitev strateških vrzeli in vzpostavitev novih povezav.

(25) Države članice bi morale na podlagi obstoječih ocen Komisiji svetovati z navedbo tveganj, ranljivosti in odvisnosti, ki bi jih bilo mogoče reševati v okviru projektov CPEI v skladu s tem priporočilom.

(26) Države članice spodbujamo, da predlagajo seznam strateških projektov, ki bi izpolnjevali naslednja merila, brez poseganja v pravila ustreznih programov Unije, ki pridejo v poštev za financiranje, ali v pravila o državni pomoči:

(a) projekt zapolnjuje vrzel v podvodni kabelski infrastrukturi, kot je razvidno iz popisa, s tem pa lahko zadovoljuje potrebo po vzpostavitvi novih ali alternativnih varnih poti ali povečanju zmogljivosti in odpornosti obstoječe podvodne kabelske infrastrukture;

(b) projekt prispeva k znatnemu povečanju varnosti dobavne verige z ukrepi, ki se vključijo v izbiro katerega koli dobavitelja, da bi zagotovili razpoložljivost sestavnih delov, tehnologij, sistemov in strokovnega znanja, potrebnih pri načrtovanju, nakupu, gradnji, upravljanju, vzdrževanju in popravilih podvodne kabelske infrastrukture; projekti, ki vključujejo dobavitelje, ki so v združeni oceni tveganj označeni kot dobavitelji z visokim tveganjem, ne bi smeli biti upravičeni;

(c) projekt bi moral imeti geostrateški pomen glede na interese Unije in njenih držav članic, zlasti za zagotovitev visoke ravni varnosti podvodne kabelske infrastrukture EU;

(d) projekt izpolnjuje potrebe po povezljivosti, ki jih zgolj zasebne naložbe zaradi s tem povezanih tveganj ne bodo izpolnile, ter

(e) kadar projekt vključuje financiranje na podlagi Uredbe (EU) 2021/947 (uredba o NDICI – Globalna Evropa) in Uredbe (EU) 2021/1529 (uredba o instrumentu za predpristopno pomoč III), bi bilo treba dodatno preučiti stopnjo uporabe meril (a) do (d) in upoštevati, ali je projekt že razvit v okviru strategije Global Gateway.

(27) Državam članicam priporočamo, da pomagajo Komisiji pri letnem pregledu seznama strateških projektov in posodobitvi na podlagi združenih ocen tveganj, ranljivosti in odvisnosti podvodne kabelske infrastrukture na ravni Unije iz točke (19). Države članice pozivamo tudi, da Komisiji svetujejo, kako naj bi strateški projekti odpravljali ugotovljena tveganja, ranljivosti in odvisnosti. V ta namen države članice spodbujamo, da upoštevajo naslednja merila:

(a) ali projekt izpolnjuje določene varnostne zahteve, ki zagotavljajo visoko raven varnosti;

(b) ali projekt znatno povečuje učinkovitost in odpornost podvodne kabelske infrastrukture;

(c) ali projekt zmanjšuje tveganja v zvezi z odvisnostjo od subjektov, ki so v združeni oceni tveganj navedeni kot subjekti z visokim tveganjem in so pod neposrednim ali posrednim nadzorom tretjih držav, ne glede na dobavitelje z visokim tveganjem iz Sporočila Komisije C(2023) 4049, in ali zmanjšuje tveganja v zvezi z morebitnimi motnjami v oskrbi s sestavnimi deli (vključno z opremo za linijske terminale), tehnologijami, storitvami in sistemi, vključno s spremembami cen ali manjšo učinkovitostjo ali alternativnimi viri dobave, v celotni življenjski dobi podvodne kabelske infrastrukture ter

(d) ali projekt povečuje trajnostnost podvodne kabelske infrastrukture z zmanjšanjem njenega vpliva na podnebje, energijo in okolje.

4.4 **Mednarodno sodelovanje**

(28) Države članice in Unijo, ki delujejo v okviru pristopa Ekipe Evropa ([23]) in gradijo na obstoječem mednarodnem sodelovanju, bi bilo treba spodbujati k sodelovanju pri spodbujanju razvoja varne, zaupanja vredne in odporne podmorske kabelske infrastrukture z državami širitve, tretjimi državami, strateškimi partnerji ter večstranskimi in večdeležniškimi forumi v skladu s pristopom iz tega priporočila, zlasti pri spodbujanju projektov CPEI.

([23]) Ekipa Evropa si prizadeva za združevanje virov in strokovnega znanja, sestavljajo pa jo Evropska unija, države članice EU, vključno z njihovimi izvajalskimi agencijami in javnimi razvojnimi bankami, ter Evropska investicijska banka (EIB) in Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD).

5. FINANCIRANJE KABELSKIH PROJEKTOV EVROPSKEGA INTERESA

(29) Projekte CPEI bi bilo treba financirati z zasebnimi sredstvi, ki bi jih lahko, če je potrebno in ustrezno, podprli programi Unije, zlasti program iz Uredbe (EU) 2021/1153 (uredba o Instrumentu za povezovanje Evrope), morebiti pa tudi nacionalni viri ob upoštevanju pravil o državni pomoči ali, kadar je to ustrezno, v skladu z njimi ([24]). Financiranje Unije bi bilo mogoče izvajati z nepovratnimi sredstvi, javnimi naročili, operacijami mešanega financiranja, tudi v okviru InvestEU, ali javno-zasebnimi partnerstvi v skladu s pravili zadevnih programov.

(30) Države članice spodbujamo, da razmislijo o tem, da bi, če je potrebno in ustrezno, prispevale k financiranju projektov CPEI, med drugim s sodelovanjem svojih nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij ali drugih izvajalskih partnerjev v mehanizmih ali operacijah mešanega financiranja na ravni EU ([25]) z uporabo proračuna iz programa Instrumenta za povezovanje Evrope. Tako bi karseda povečali učinek prispevkov javnega financiranja, izkoristili zasebno financiranje in olajšali zasnovo naložb ob upoštevanju pravil o državni pomoči ali po potrebi v skladu z njimi ([26]). V seznamih projektov Instrumenta za povezovanje Evrope, ki so jih pripravili izvajalski partnerji, se lahko upošteva delo strokovne skupine.

(31) Za zagotovitev skladnosti nacionalnih naložb s pravili o državni pomoči države članice, ki sovlagajo v projekte CPEI, ki so bili izbrani za financiranje v skladu z uredbo o Instrumentu za povezovanje Evrope ali ki jim je bil na podlagi navedene uredbe podeljen znak kakovosti „pečat odličnosti“, spodbujamo, da preučijo možnost oblikovanja ukrepov pomoči, ki bi izpolnjevali vse pogoje ([27]) iz Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 ([28]) in njenih sprememb. Države članice spodbujamo tudi, da preučijo, ali je mogoče projekte CPEI podpreti z nakupom zmogljivosti za javno uporabo.

(32) Za financiranje projektov CPEI lahko države članice razmislijo o uporabi oddelka za države članice v okviru InvestEU za prispevanje k finančnim produktom, ki jih uporabljajo izvajalski partnerji InvestEU, kot so nacionalne spodbujevalne banke in institucije, skupina Evropske investicijske banke ali druge mednarodne finančne institucije, v skladu s pravili zadevnih programov financiranja.

(33) Financiranje projektov CPEI bi bilo mogoče izvajati tudi s finančnimi instrumenti, na primer kapitalskimi skladi. Države članice spodbujamo, da vlagajo, tudi preko svojih nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij, v finančne instrumente na nacionalni ravni ali ravni EU za podporo podvodni kabelski infrastrukturi.

6. PREGLED

(34) Države članice spodbujamo, da v sodelovanju s Komisijo do decembra 2025 ocenijo učinke tega priporočila za določitev ustreznih nadaljnjih korakov. Pri tej oceni bi bilo treba upoštevati združeno oceno na ravni Unije iz točk (16) do (20) in napredek pri izvajanju projektov CPEI.

([24]) Države članice lahko po potrebi oblikujejo tudi kabelske pomembne projekte skupnega evropskega interesa (IPCEI) v skladu z merili iz sporočila o pomembnih projektih skupnega evropskega interesa (Sporočilo o merilih za analizo združljivosti državne pomoči za spodbujanje izvajanja pomembnih projektov skupnega evropskega interesa z notranjim trgom (UL C 528, 30.12.2021, str. 10)).

([25]) Kot je opredeljeno v členu 2(6) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 (finančna uredba).

([26]) V skladu z načelom udeleženca v tržnem gospodarstvu transakcije, ki jih izvajajo države članice, podjetjem ne dajejo prednosti in zato ne pomenijo državne pomoči, če jih pod enakimi pogoji (in torej z enako stopnjo tveganja in koristi) izvajajo javni organi in zasebni subjekti, ki so v primerljivem položaju (transakcija *pari passu*). Glej oddelek 4.2 Obvestila Komisije o pojmu državne pomoči po členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C 262, 19.7.2016).

([27]) Pomoč za postavitev podmorskega kabla, ki izpolnjuje vse pogoje iz poglavja I in posebne pogoje iz člena 52b Uredbe (EU) št. 651/2014, se šteje za združljivo z notranjim trgom v smislu člena 107(2) ali (3) Pogodbe in je izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe.

([28]) Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

7. **KONČNA DOLOČBA**

(35) To priporočilo je naslovljeno na države članice.

V Bruslju, 26. februarja 2024

Za Komisijo
Thierry BRETON
član Komisije